

**Βυζαντινό και
Χριστιανικό
Μουσείο
Αθηνών**

**56ο
Γυμνάσιο
Αθηνών**

**Τα μονοπάτια του
νερού μέσα από τα
εκθέματα του
Βυζαντινού και
Χριστιανικού
Μουσείου Αθηνών**

Συμμετέχοντες

Σχολείο: 56ο Γυμνάσιο Αθήνας

Τάξη / Τμήμα: Β' Γυμνασίου

Αριθμός μαθητών: 30 μαθητές και από τα 3 τμήματα

Αριθμός παλιννοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: 25

Χώρες προέλευσης των παλιννοστούντων/αλλοδαπών μαθητών: Αίγυπτος, Φιλιππίνες, Αλβανία, Σρι-Λάνκα, Σουδάν.

Σύντομη περιγραφή του προφίλ της τάξης και της κατάστασης που διαμορφώνεται: Το σχολείο μας είναι ένα άτυπα διαπολιτισμικό σχολείο, όπως όλα σχεδόν τα σχολεία του κέντρου της Αθήνας. Το μαθητικό δυναμικό είναι 80% παιδιά αλλοδαπών που ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα. Στο σχολείο μας φοιτούν περίπου 225 μαθητές. Οι χώρες καταγωγής εκτός από τις προαναφερόμενες είναι το Μαρόκο, το Πακιστάν, η Ινδία, το Ιράκ, η Μολδαβία, η Βουλγαρία, η Ρωσία, η Πολωνία, η Συρία και η Σερβία. Όλα σχεδόν τα παιδιά είναι γεννημένα στην Ελλάδα, αρκετά από αυτά είναι παιδιά μεικτών γάμων και μιλούν ελληνικά σε μέτριο επίπεδο, είτε γιατί στο σπίτι δεν μιλούν καθόλου ελληνικά είτε επειδή οι γονείς βλέπουν τα παιδιά μόνο μία μέρα την εβδομάδα, εφόσον αρκετοί εξ αυτών εργάζονται ως εσωτερικοί οικιακοί βοηθοί. Πολλά παιδιά παραμένουν μόνα μετά το σχολείο, κυριολεκτικά, στο δρόμο ή φιλοξενούνται σε σπίτια συγγενών.

Οι περισσότεροι μαθητές δεν έχουν επισκεφτεί ποτέ τις χώρες καταγωγής λόγω οικονομικών δυσκολιών και γνωρίζουν ελάχιστα γι αυτές. Οι σχέσεις μεταξύ των μαθητών μας είναι καλές, χωρίς αντιπαλότητες, άλλωστε γι αυτό προσπαθούμε τα μέγιστα. Για να προλάβουμε τη σχολική διαρροή αλλά και την αποτυχία, προσπαθούμε να κρατήσουμε το ενδιαφέρον τους ζωηρό, μέσω της συμμετοχής τους σε αρκετά προγράμματα εκτός διδακτικού ωραρίου, και μάλιστα προσπαθούμε να ανοίξουμε το σχολείο Σαββατοκύριακα, ώστε να κινητοποιήσουμε τους γονείς.

Ονόματα εκπαιδευτικών: Κατερίνα Μπετζέλου, Κατερίνα Νικολαΐδου.

Μουσείο: Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών

Η συνεργασία με το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο (ΒΧΜ) και πιο συγκεκριμένα με το Γραφείο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων έγινε με αφετηρία την ανάδειξη της «διαπολιτισμικής» διάστασης που προβάλλουν επιλεγμένα εκθέματα του μουσείου που μπορούν να συνδεθούν απευθείας με το νερό ως προς: την κατασκευή, τη χρήση, την οικονομία, τον συμβολισμό τους

Μουσειοπαιδαγωγοί: Πάνος Βοσνίδης, Στάθης Γκότσης

Στόχοι

- Η γνωριμία και η κατανόηση του χώρου του μουσείου εν γένει.
- Να αντιληφθούν οι μαθητές το Βυζάντιο ως ενιαίο μεν διοικητικό και πολιτισμικό χώρο όπου καταγράφονται, ωστόσο, επιμέρους διαφορές στον τρόπο ζωής, σκέψης και δράσης διαφορετικών πληθυσμιακών ομάδων.
- Να αξιοποιηθεί το συγκεκριμένο ιστορικό παράδειγμα και τα υλικά τεκμήρια της περιόδου ως αφορμή για εκφραστούν σκέψεις, αντιλήψεις και στάσεις των μαθητών γύρω από διαπολιτισμικά ζητήματα που ενδεχομένως συνδέονται και με τις προσωπικές τους εμπειρίες.
- Η ανάδειξη κοινών αντιλήψεων και παραδόσεων για το νερό.
- Η καλλιέργεια σχέσεων συνεργασίας μεταξύ των μαθητών εντός και εκτός σχολείου.
- Η κινητοποίηση των μαθητών και μαθητριών για έρευνα, βιβλιογραφική και επιτόπια.
- Η ευαισθητοποίηση σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Η ενσωμάτωση των μαθητών και μαθητριών μέσω τέτοιου είδους συνεργασιών.
- Η βελτίωση του προφορικού αλλά και του γραπτού τρόπου έκφρασής τους.
- Η ενασχόλησή των μαθητών και μαθητριών με τις Νέες Τεχνολογίες.
- Η ανάπτυξη της ομαδοσυνεργατικής μάθησης.

Σύνδεση με Πρόγραμμα Σπουδών

Το πρόγραμμα που εκπονήθηκε συνδέθηκε με το μάθημα των Θρησκευτικών, της Ιστορίας, της Τοπικής Ιστορίας αλλά και του περιβαλλοντικού προγράμματος με τίτλο: «το νερό και ...το άλλο νερό».

Δράσεις

1. Μια πρώτη συνάντηση με τους μουσειοπαιδαγωγούς κατά την ημερίδα που διοργάνωσε η υποδράση 9.5. με τίτλο «Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης» και πραγματοποιήθηκε στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο στην Αθήνα.
2. Προσωπική, ηλεκτρονική και τηλεφωνική επικοινωνία εκπαιδευτικών και εκπροσώπων του μουσείου.
3. Επίσκεψη στο μουσείο.
Η σχολική ομάδα συμμετείχε σε προσαρμοσμένη θεματική διαδρομή στη μόνιμη έκθεση του μουσείου, με άξονα το νερό και τα εκθέματα που σχετίζονται με αυτό (ως προς την κατασκευή τους, τη χρήση τους, τον συμβολισμό τους κ.ο.κ.). Η εκπαιδευτική διαδρομή που ακολουθήθηκε εντός του μουσείου περιέλαβε αντικείμενα όπως: πήλινα σκεύη μεταφοράς-αποθήκευσης-πόσης νερού, ασημένια

τρηλίδα (λουτρικό σκεύος), περιρραντήρια, κολυμβήθρα καθώς και εικόνες με παραστάσεις ποταμών, λουτρών, κρηνών, βάπτισης κ.ο.κ. Αξιοποιήθηκε, επίσης, και η εγκατάσταση με τίτλο «Δεήσεις» της Καλλιόπης Λαιμού που φιλοξενείται ως περιοδικό έκθεμα στον αύλειο χώρο του ΒΧΜ. Το έργο, μια αυθεντική βάρκα που χρησιμοποιήθηκε για τη μεταφορά μεταναστών, καλυμμένη με χιλιάδες τάματα, χαραγμένα με τα ονόματα, την ημερομηνία και τον τόπο γέννησης μεταναστών, έδωσε μια καλή αφορμή για τη συζήτηση του μεταναστευτικού φαινομένου.

Εγκατάσταση με τίτλο
«Δεήσεις» της Καλλιόπης
Λαιμού που φιλοξενείται ως
περιοδικό έκθεμα στον
αύλειο χώρο του ΒΧΜ.

Τα παιδιά παρατηρώντας τα
τάματα εντόπισαν ονόματα
μεταναστών από τις δικές
τους χώρες καταγωγής.

Επιδιώχθηκε η κατά το δυνατόν «ανοικτή» ερμηνευτικά προσέγγιση των επιλεγμένων αντικειμένων με την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών, την παρατήρηση, την ανάκληση προηγούμενων γνώσεων και εμπειριών, τη σύγκριση του άλλοτε με το παρόν.

Μπροστά στους χάρτες της
βυζαντινής αυτοκρατορίας

Συζήτηση με αφορμή τα
εκθέματα που σχετίζονται με
το νερό

Οι μαθητές και οι μαθήτριες
παρατηρούν αντικείμενα που
σχετίζονται με το νερό

Αντικείμενα που σχετίζονται
με το νερό

Συζήτηση για τη χρήση και τη σημασία του νερού στη θρησκεία

4. Συζήτηση και έρευνα με την ομάδα σχετικά με τη δράση κάθε Τρίτη εκτός ωρών διδασκαλίας επί δύο μήνες.
5. Εκπόνηση των εργασιών στο Εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου.

Έρευνα στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου

6. Παρουσίαση της δράσης αυτής σε ημερίδα προβολής περιβαλλοντικών προγραμμάτων.
7. Καταιγισμός ιδεών περί συνέχειας της συνεργασίας με το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο και τις επόμενες σχολικές χρονιές.

Στην είσοδο του μουσείου

Αξιολόγηση

Λόγω εξαιρετικά δυσάρεστων καταστάσεων στο άμεσο οικογενειακό μου περιβάλλον, θεωρώ ότι δεν ανταποκρίθηκα πλήρως στους αρχικούς στόχους του προγράμματος. Για το λόγο αυτό παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην επικοινωνία με την ομάδα εργασίας της Υποδράσης αλλά και με τους μουσειοπαιδαγωγούς.

Η συνεργασία μας με το μουσείο ήταν καλή. Μέσα από τη συγκεκριμένη δράση αποκόμισα πολλά θετικά στοιχεία για τη συνέχιση της σύνδεσης σχολείου και μουσείου στο μέλλον.

Όπως ανέφερα και παραπάνω αναλύοντας το προφίλ της ομάδας, τα προβλήματα που είχαμε να αντιμετωπίσουμε ως εκπαιδευτικοί ήταν η δυσκολία κινητοποίησης των μαθητών μας, η χρήση της ελληνικής σε μέτριο επίπεδο και η έλλειψη συνεργασίας σχολείου-γονέων. Παράλληλα, πολλοί από τους μαθητές μας νιώθουν ανασφάλεια, επειδή ακριβώς στερούνται της συνεχούς επαφής με τους γονείς τους, αλλά και αδυνατούν να ανακαλύψουν στοιχεία της ταυτότητάς τους. Το πρόγραμμα αυτό έδωσε τη δυνατότητα στους μαθητές και στις μαθήτρίες μας να γνωριστούν μεταξύ τους, χωρίς διάκριση, να αναπτύξουν σχέσεις φιλίας και αλληλοεκτίμησης και να νιώσουν ασφάλεια σε ένα πρώτο επίπεδο. Είχαμε την ευκαιρία, επίσης, εκπαιδευτικοί και μαθητές μέσα από τις συναντήσεις μας να γνωριστούμε καλύτερα και να διασυνδέσουμε τη σχολική γνώση με το μουσείο.